

Lausunto

18.08.2025

Asia: VN/14214/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne lääkkeiden hintasääntelyyn ja lääketaksaan liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne apteekkiveroon liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne rajattuun itsehoitolääkevalikoimaan liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne itsehoitolääkkeiden myyntikanavan laajennukseen liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne itsehoitolääkkeiden vähittäismyyntilupiin liittyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkeasetukseen sisältyvistä ehdotuksista.

-

Huomionne lääkemääräyksestä poikkeavaan lääkkeiden toimittamiseen tai lääkemääräysten ilmeisten virheiden korjaamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne lääkekorvausten ehdolliseen korvattavuuteen liittyvien palautusmaksujen kohdentamiseen liittyvistä muutosehdotuksista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden perusteluista.

-

Huomionne esityksen ja esittelymuistioiden vaikutusten arvioinnista.

-

Huomionne muista esityksessä olevista ehdotuksista.

-

Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkosto (Maaseudun asuttavuus, asuminen ja kotoutuminen maaseudulla) kiittää mahdollisuudesta lausua apteekkitalouden uudistusta ja lääkesäästöjen toimeenpanoa koskevasta lainsäädännöstä ja siihen liittyvistä asetusmuutosehdotuksista. MaalleKo-verkosto tuo esille suuren huolensa lääkeneuvonnan, lääkkeiden ja apteekkipalveluiden sekä sote-palveluiden saatavuuden puolesta koko Suomessa.

Apteekit alkavat olla niitä viimeisiä terveyspalveluita, joita on fyysisesti saatavissa harvaan asutuilla maaseutualueilla. Lausunnossa esitetty sivuapteekkivähennyksen poisto voi johtaa useiden sivuapteekkien sulkemiseen, mikä vaarantaa toistaiseksi melko kattavan maaseudun apteekkiverkon. MaalleKo-verkosto näkee, että esitettyä sivuapteekkivähennystä ei tule toteuttaa.

Sivuapteekeissa annettavalla neuvonnalla ja terveyspalveluilla on tärkeä merkitys maaseutualueiden asukkaille, jotka kaupunkialueisiin verrattuna ovat keskimäärin iäkkäämpiä ja sairastelevampia. Siten kasvatusten annettava lääketieteellinen neuvonta on elintärkeää. Hyvinvointialueet etsivät suuria kustannussäästöjä omaan toimintaansa, jonka myötä ne uhkaavat karsia sote-palveluitaan erityisesti maaseutualueilla. Maaseutualueilla neuvontaa on vaikea korvata digitaalisesti, koska tietoliikenneyhteydet ovat monin paikoin heikot ja digitaalisten palveluiden käyttö vaatii laitteita ja osaamista, joiden osalta on puutteita. Sivuapteekkien merkityksen vuoksi niiden sulkemisten kerrannaisvaikutukset, kuten ketjuvaikutukset julkiseen ja yksityiseen palveluverkkoon, tulee tarkasti huomioida. Ehdotettu kokonaisuus edellyttää huolellista maaseutuvaikutusten arviointia.

Arvioinnissa apteekkiverkon laajuutta tulee tarkastella myös huoltovarmuuden näkökulmasta, sillä apteekit ovat osa Suomen huoltovarmuuden kriittistä infrastruktuuria. Suomessa lääkkeiden maahantuojilla, tukkujakelijoilla ja osittain myös apteekteilla on velvollisuus pitää lääkkeitä varmuusvarastoissa. Tämä turvaa kriisitilanteissa lääkkeiden riittävyyden useiksi kuukausiksi. Apteekit varmistavat, että väestöllä on pääsy välttämättömiin lääkkeisiin ja terveydenhuollon neuvontaan myös kriisitilanteissa.

Suuri uhka on, että toteutuessaan ehdotetut muutokset heikentävät apteekkien, varsinkin sivuapteekkien, toimintaedellytyksiä maaseutualueilla. Apteেকেista saatava mahdollinen

kustannussäästö voi johtaa nouseviin kustannuksiin toisaalla, kuten sote-palveluissa. Esityksen tulee mahdollistaa sivuapteekkien toiminta ja alueellisesti kattavan apteekkiverkoston säilyminen.

Lukkari Tarja

Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkosto (Maaseudun asuttavuus, asuminen ja kotoutuminen maaseudulla)